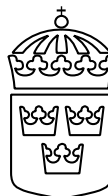

Regeringens proposition 2019/20:136

Extra ändringsbudget för 2020 – Kreditgarantier Prop. till flygföretag med anledning av coronaviruset 2019/20:136

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 17 mars 2020

Stefan Löfven

Magdalena Andersson
(Finansdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

Den pågående spridningen av det nya coronaviruset som orsakar covid-19 har inneburit att efterfrågan på flygresor har minskat kraftigt. Flygföretagen befinner sig därför i en akut ekonomisk situation, där de har svårt att få lån på kapitalmarknaden. Regeringen föreslår därför att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2020 ställa ut kreditgarantier som sammanlagt uppgår till högst 5 000 000 000 kronor för lån till flygföretag som den 1 januari 2020 hade ett svenskt tillstånd att bedriva kommersiell verksamhet inom luftfart. Kreditgarantierna får endast ställas ut till sådana företag som har sin huvudsakliga verksamhet eller sitt säte i Sverige. Kreditgarantierna måste anmälas till och godkännas av Europeiska kommissionen innan de kan ställas ut.

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Ärendet och dess beredning	4
3	Bakgrund.....	5
3.1	Flygföretag är hårt drabbade av den pågående spridningen av det nya coronaviruset	5
3.2	Åtgärder på EU-nivå	5
4	Kreditgarantier till förmån för vissa flygföretag	6
5	Konsekvenser.....	7
5.1	För staten.....	7
5.2	För flygföretagen.....	7
5.3	För övriga intressenter.....	7
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 17 mars 2020	8

Regeringens förslag:

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2020 ställa ut kreditgarantier om sammanlagt högst 5 000 000 000 kronor för lån till flygföretag som den 1 januari 2020 hade ett svenskt tillstånd att bedriva kommersiell verksamhet inom luftfart och som har sin huvudsakliga verksamhet eller sitt säte i Sverige.

Riksdagen beslutar att förkorta motionstiden till en dag.

Den pågående spridningen av det nya coronaviruset som orsakar sjukdomen covid-19 har inneburit att efterfrågan på flygresor har minskat kraftigt. Flygföretagen befinner sig därför i en akut ekonomisk situation, där de har svårt att få lån på kapitalmarknaden. Det finns därför behov av att tillfälligt stödja dessa företag genom statliga kreditgarantier.

Statliga kreditgarantier har tidigare använts som ett verktyg för att stödja företag som på grund av yttre omständigheter har svårt att få lån på kapitalmarknaden. Som exempel kan nämnas att utställande av kreditgarantier var en av de åtgärder som regeringen använde sig av i samband med att företag i fordonsklustret drabbades svårt av den vikande konjunkturen 2008 (prop. 2008/09:95).

Regeringen har under framtagandet av denna proposition haft kontakter med företrädare för flygföretag och Riksgäldskontoret.

Skäl för ändringar i statens budget och förkortad motionstid

Enligt riksdagsordningen får regeringen vid högst två tillfällen lämna en proposition med förslag till ändringar i statens budget för det löpande budgetåret (9 kap. 6 § första stycket). En sådan proposition lämnas i anslutning till budgetpropositionen eller den ekonomiska vårpropositionen (tilläggsbestämmelse 9.6.1). Förslag om ändringar i budgeten får dock även lämnas vid andra tillfällen om det finns särskilda skäl (9 kap. 6 § andra stycket).

Den extraordinära situation för flygföretagen som är en följd av spridningen av det nya coronaviruset innebär enligt regeringen att det finns särskilda skäl att lämna förslag om ändringar i statens budget för 2020. Det är vidare ytterst angeläget att de kreditgarantier som föreslås i denna proposition kan ställas ut så snart som möjligt.

Regeringen anser mot denna bakgrund att situationen är sådan att det finns särskilda skäl att lämna förslag om ändringar i budgeten och synnerliga skäl för riksdagen att besluta om förkortad motionstid. Regeringen föreslår därför att riksdagen förkortar motionstiden till en dag.

3.1 Flygföretag är hårt drabbade av den pågående spridningen av det nya coronaviruset

Regeringen har tidigare aviserat ett flertal åtgärder i syfte att begränsa de samhällsekonomiska skadeverkningarna av det pågående spridningen av det nya coronaviruset. Åtgärderna har i huvudsak varit av generell karaktär. Exempelvis har regeringen vidtagit och föreslagit åtgärder för att dämpa tillfälliga likviditetsproblem som kan uppstå för företag i följderna av utbrottet av viruset och åtgärder för att begränsa smittspridningen. Regeringen har även aviserat att statens andel av kostnaderna för stöd vid korttidsarbete tillfälligt ska förstärkas.

Flygföretag har drabbats hårt av den pågående spridningen av viruset, eftersom efterfrågan på flygresor i det närmaste har upphört, bl.a. till följd av de restriktioner som införts i syfte att begränsa spridningen av det nya coronaviruset. Företagens intäkter har därför på mycket kort tid minskat kraftigt. Den rådande situationen försvårar deras möjligheter att finna nödvändig finansiering på kreditmarknaden.

Flyget har i dag stor betydelse för att fungerande kommunikationer i hela landet ska kunna upprätthållas. Flyget har stor påverkan på det svenska näringslivet, ur krisberedskaps- och totalförvarshänseende samt för flera olika typer av samhällsviktiga transporter, som t.ex. sjuktransporter, räddnings- och brandflyg. Flyget kommer sannolikt att vara svårersättligt även framöver för vissa längre resor, och resor där fast vägförbindelse saknas. Elektrifiering och hållbara biodrivmedel blir därför avgörande för en klimatomställning.

Syftet med det aktuella förslaget är att värna i grunden livskraftiga svenska flygföretag från att slås ut till följd av den nu rådande situationen. Därutöver behöver bolagen framöver arbeta med att framtidssäkra sin verksamhet. Det gäller inte minst på klimatområdet.

3.2 Åtgärder på EU-nivå

Europeiska kommissionen presenterade den 13 mars 2020 ett förslag till temporärt upphävande av artikel 10 (5) i rådets förordning (EEG) nr 95/93 av den 18 januari 1993 om gemensamma regler för fördelning av ankomst- och avgångstider vid gemenskapens flygplatser, dvs. förordningen som reglerar fördelningen av start- och landningstider på flygplatser. Kommissionen konstaterar att flygföretagen behöver flexibilitet för att anpassa tidtabeller med hänsyn till den extraordinära utvecklingen och föreslår därför ett undantag för flygföretagen från den s.k. 80–20-regeln, som innebär att flygföretag inte behöver använda sina tilldelade slots till minst 80 procent för att få behålla dem till nästa motsvarande trafikperiod. Kommissionens förslag tar i första hand sikte på de kommande månaderna.

Kommissionen har vidare gjort en tillfällig justering i riktlinjerna för statsstöd till flygföretag. Justeringen innebär att medlemsstaterna kan lämna breda och flexibla statliga stöd för att stödja företag i den situation

Prop. 2019/20:136 som uppkommit till följd av spridningen av det nya coronaviruset. Stöden ska anmälas till kommissionen.

Enskilda medlemsstater inom EU har beslutat om trafikrestriktioner för flygtrafiken i huvudsakligt syfte att stänga av förbindelser till länder utanför EU, men även till och från Italien, som hittills är den EU-medlemsstat som har det största antalet fall av covid-19. Flera länder har även beslutat att stänga sina gränser eller införa gränskontroller.

4 Kreditgarantier till förmån för vissa flygföretag

Regeringens förslag: Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2020 ställa ut kreditgarantier som sammanlagt uppgår till högst 5 000 000 000 kronor för lån till flygföretag som den 1 januari 2020 hade ett svenskt tillstånd att bedriva kommersiell verksamhet inom luftfart, och som har sin huvudsakliga verksamhet eller sitt säte i Sverige.

Skälen för regeringens förslag: Den pågående spridningen av det nya coronaviruset och de åtgärder som vidtagits för att begränsa den har, som anförts i avsnitt 3.1, inneburit att efterfrågan på flygresor på mycket kort tid i princip har upphört. Detta har fått stora konsekvenser för flygföretagens likviditetsförsörjning. Hur länge denna situation kommer att fortsätta går för närvarande inte att bedöma. För att underlätta flygföretagens möjligheter till lån på kapitalmarknaden behöver staten under den period som företagen påverkas av spridningen av det nya coronaviruset garantera de lån som dessa får från kommersiella banker. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2020 ställa ut kreditgarantier som sammanlagt uppgår till högst 5 000 000 000 kronor för lån till flygföretag som den 1 januari 2020 hade ett svenskt tillstånd att bedriva kommersiell verksamhet inom luftfart. Kreditgarantierna bör vidare begränsas till de flygföretag som har sin huvudsakliga verksamhet eller sitt säte i Sverige. Garantigivningen till flygföretaget SAS AB kommer att samordnas med danska staten, i syfte att länderna jämt ska fördela de risker som garantigivningen innebär.

En garanti får endast ställas ut om det finns villkor i garantiavtalet som förhindrar att det garanterade lånebeloppet används för annat ändamål än vad som är nödvändigt för att undvika att bolaget försätts i konkurs. Det ska således inte användas för vinstuttag eller bonusprogram för ledande befattningshavare i företaget.

En garantiavgift ska tas ut för att finansiera statens risk och administrativa kostnader. Kreditgarantierna ska anmälas till och godkännas av kommissionen innan de kan ställas ut.

5.1 För staten

Om en garanti behöver infrias försämras statens budgetsaldo och det finansiella sparandet. De riskavspeglande garantiavgifter som tas ut innebär dock att statens budgetsaldo och finansiella sparande förbättras något.

Den riskavspeglande delen av garantiavgifterna sätts in på ett konto i Riksgäldskontoret. Resterande del av avgifterna täcker statens kostnader för administration av garantierna.

5.2 För flygföretagen

Förslaget syftar till att motverka att svenska flygföretag går i konkurs. En kreditgaranti kommer kunna användas för att underlätta företagens likviditetsförsörjning. Med den föreslagna åtgärden bedöms företagen kunna upprätthålla sin kompetens och träning, och i nödvändig utsträckning också sin kapacitet, och därigenom även behålla nödvändiga tillstånd. Detta skapar förutsättningar för en fungerande flygmarknad, som kan möta samhällets och medborgarnas behov när marknadsförhållandena i ett senare skede normaliseras.

Kreditstödet omfattar ett 20-tal flygföretag som har svenskt tillstånd för kommersiell verksamhet inom luftfart. Av dessa bedriver en handfull företag i dag reguljär linjefart. Övriga bedriver till exempel ambulansflyg eller helikopterverksamhet.

5.3 För övriga intressenter

För allmänheten och det svenska näringslivet innebär förslaget att tillgången till luftfart säkerställs och kan återgå till normala nivåer inom rimlig tid. Genom att underlätta för en snabbare återgång till normala nivåer kan förslaget ha påverkan på miljön jämfört med om åtgärden inte vidtas. Förslaget är även viktigt för att säkerställa samhällsviktiga flygtransporter.

Förslaget bedöms inte innebära några konsekvenser för jämställdheten eller det kommunala självstyret.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 17 mars 2020

Närvarande: statsminister Löfven, ordförande, och statsråden Johansson, Baylan, Hallengren, Hultqvist, Andersson, Shekarabi, Eriksson, Eneroth, Nilsson, Ernkrans, Hallberg, Nordmark

Föredragande: statsråden Andersson och Eneroth

Regeringen beslutar proposition 2019/20:136 Extra ändringsbudget för 2020 – Kreditgarantier till flygföretag med anledning av coronaviruset